Uber

Lausunto Tulevaisuusvaliokunnalle

Valtioneuvoston tulevaisuusselonto

Johdanto

Uber kiittää mahdollisuudesta lausua kirjallisesti valtioneuvoston tulevaisuusselonteosta koskien työn muutosta ja sen ratkaisuja.

Uber aloitti uudelleen toimintansa Suomessa kesällä 2018 uuden liikennepalvelulain voimaantulon myötä. Kumppaneinamme on sittemmin aloittanut satoja yrittäjiä – joista monet ovat pitkän linjan taksiammattilaisia – ja palvelullamme on Suomessa yli 200 000 käyttäjää. Tällä hetkellä toimimme pääkaupunkiseudulla, mutta suunnitelmissamme on laajentaa palveluidemme tarjontaa myös muualle Suomeen.

Uber on esimerkki teknologiayhtiöstä, joka luo uudenlaisia palveluita ja uusia työpaikkoja yhteiskuntaan. Uberin alustan avulla liikkumispalveluiden tarjoaminen ja lisäansioiden hankkiminen on yksittäiselle ihmiselle helppoa ja edullista.

Yleistä

Uberin kaltaiset alustoihin perustuvat palvelut mahdollistavat parhaimmillaan helpon ja nopean tavan kiinnittyä työmarkkinoille. Monissa Euroopan maissa Uber on kyennyt tarjoamaan väyliä työelämään monille sellaisille henkilöille, joille työpaikan löytäminen on syystä tai toisesta ollut vaikeaa.

Uber julkisti helmikuussa 2018 eurooppalaisella tasolla keskustelunavauksen työn ja sosiaaliturvan tulevaisuudesta. Julkaisun tavoitteena on pohjustaa keskustelua muuttuvasta työelämästä ja sen asettamista vaatimuksista sosiaaliturvalle ja työn tekemisen tavoille. Paperilla tavoitellaan dialogia ja osallistumista yhteiskunnalliseen keskusteluun. Lisäksi se esittelee Uberin näkemyksiä siitä, miten muuttuva työ ja turva voivat yhdistyä entistä paremmin tulevaisuudessa.[1] Tämä lausunto pohjaa keskustelunavauksessa esitettyihin näkemyksiin.

Visio työn tulevaisuudesta

Uberin vision hyvästä työstä ja työelämästä voi kiteyttää neljään kohtaan:

1. Joustavuus - kaikki voivat työskennellä itselleen parhaiten sopivalla tavalla ja yhdistellä itselleen optimaalisella tavalla erilaisia työnteon muotoja
2. Mahdollisuus työn tekoon - kaikki voivat löytää turvallisen ja laadukkaan työn jossa ei esiinny syrjintää ja jonka avulla voi ylläpitää hyvää elintasoa.
3. Turvallisuus - jokaisella on oikeus sosiaaliturvaan ja yhteiskunnan turvaverkkoon
4. Kasvu - sosiaalinen liikkuvuus toteutuu yhteiskunnassa ja jokaisella on mahdollisuus kehittää itseään ja oppia uutta.

Tämä visio hyvästä työstä tukeutuu vahvasti kokemuksiimme ympäri Eurooppaa. Uberin kumppanit - kuljetuspalveluiden tarjoajat - nimeävät joustavuuden tärkeimmäksi syyksi palvelun käyttämiseen.

---

[1] White Paper on Work and Social Protection in Europe, Uber, 2018 (linkki).

Uber

Isossa-Britanniassa peräti 94% kuljettajista kertoi syyksi “omana pomonaan toimimisen”[2], Ranskassa 87% kertoi arvostavansa joustavuutta[3]. Uber voi parhaimmillaan tarjota hyviä väyliä pois työttömyydestä. Belgiassa 21% ajamisen aloittaneista siirtyi ajamiseen työttömyydestä[4]. Portugalissa 33% oli pitkäaikaistyöttömyydestä kärsineitä henkilöitä[5]. Pariisissa taas Uber on ollut erityisen tärkeä osa nuorisotyöttömyyden ratkaisua[6]. Usein näiden henkilöiden on helpompi löytää asiakas kuin työnantaja.

Mitä tulisi tehdä?

Visio työn tulevaisuudesta toimii ohjenuorana uudistuksille.

Uber pitää tärkeänä yksilöiden mahdollisuutta edetä työelämässä sekä rakentaa uraa eteenpäin. Teknologian nopea kehitys tulee muuttamaan merkittävällä tavalla ammattirakenteita, osaamisvaatimuksia ja vaatii nopeaa uuden omaksumiskykyä jo nyt työssä olevalta väestöltä. Uber kannattaa sosiaaliturvan uudistamista niin että työnteko on aina kannattavaa ja työn eri muotojen yhdisteleminen on mahdollista ja yksinkertaista. Näiltä osin tulevaisuusselonteon ajatukset ovat oikeansuuntaisia.

Tulevalla vaalikaudella on Suomessa varmistettava, että koko työikäisellä väestöllä on tarvittaessa käytössään joustavia oman osaamisen täydentämisen mahdollisuuksia koko työuran ajan. Keinotekoisia esteitä esimerkiksi erilaisten ammattipätevyyksien hankkimiseen ei tule rakentaa, vaan uuden oppiminen on tehtävä mahdollisimman helpoksi ja kannattavaksi jo työssä ollessa.

Erilaiset avaukset liittyen mm. osaamistileihin joille kertyy euromääräistä koulutusoikeutta, tarjoavat oikeansuuntaista ajattelua koulutuspolitiikan uudistamiseen. Ne toimivat niin palkansaajien kuin yrittäjien näkökulmasta oikein. Joustavat mahdollisuudet yhdistää erilaisia työnteon ja yrittämisen muotoja sekä opiskelua ovat myös oleellinen osa elinikäisen oppimisen ideaa.

Alustat tulee tulevaisuudessa nähdä ennen muuta julkisen sektorin kumppaneina. Esimerkkinä toimii harmaan talouden torjunta. Digitaalisten alustojen kautta tapahtuvasta maksuliikenteestä jää aina jälki joka vähentää itsessään merkittävällä tavalla veronkiertoa. Esimerkiksi liikennepalvelulaki on luonut hyvät edellytykset yhteistyölle veroviranomaisten kanssa ja Uber pyrkii syventämään tätä yhteistyötä.

Liikennepalvelulain puitteissa Uber toimii välityspalveluna ja kumppanimme ovat taksiyrittäjiä, joilla on kaikki tarvittavat luvat. Uber on heille yksi välityspalvelu muiden joukossa. Näiltä osin emme näe että erilliselle alustasääntelylle olisi tarvetta.

Palvelumme tarjoamisen yleistymistä rajoittaa tällä hetkellä pääasiassa taksilupien tarve sekä tähän prosessiin liittyvät vaatimukset. Koe on maksullinen eikä voi suorittaa muilla kuin kotimaisilla kielillä. Nämä kaikki seikat vähentävät potentiaalisten kuljettajien määrää ja erityisesti maahanmuuttajataustaisten henkilöiden mahdollisuuksia hyödyntää joustavia työmahdollisuuksia.

Terveydentilaan kohdistuvat vaatimukset laskevat esimerkiksi kuulovammaisten mahdollisuuksia kiinnittyä työelämään. Näitä kysymyksiä tulisi arvioida uudelleen, mikäli alustojen halutaan hyödyttävän yhteiskuntaa nykyistä tehokkaammin erityisesti vaikeasti työllistyvien ryhmien työllisyyden parantamisessa.

---

[2] ORB International 2016, tutkimus tehty Uberin toimeksiannosta
[3] Landier, Szomoru & Thesmar 2016.
[4] IPSOS 2017.
[5] Observador, Depois das queixas, Uber Portugal quer motivar motoristas com descontos, 2017.
[6] Landier, Szomoru & Thesmar 2016.